

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 670/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Vipax SK, s. r. o., Mierová 9, Štúrovo, právne zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Nyúlom, Advokátska kancelária, Kpt. Jaroša 4, Levice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15 Cob 119/2014-113 z 21. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Vipax SK, s. r. o., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Vipax SK, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Cob 119/2014-113 z 21. apríla 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na základe odvolania sťažovateľky bol napadnutým rozsudkom v napadnutej časti potvrdený rozsudok Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Cb 17/2013-78 z 29. apríla 2014. Napadnutý rozsudok bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľky 5. mája 2015. Spor sa týka obchodnoprávnej veci, konkrétne žaloby sťažovateľky o zaplatenie časti kúpnej ceny za dodaný tovar proti žalovanej obchodnej spoločnosti Progres – HL, s. r. o., v prvom rade a fyzickej osobe [REDACTED] v druhom rade.

3. Sťažovateľka namieta, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu jej ústavných práv z týchto dôvodov: *«Napadnutým rozsudkom odporcu súd prvého stupňa rozhodol o uplatnenom nároku sťažovateľa na zaplatenie sumy 10.130,90 € s príslušenstvom tak, že konanie proti žalovanému v 2. rade zastavil, konanie o zaplatenie 130,90 € s príslušenstvom zastavil, vo zvyšku žalobu proti žalovanému v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. zamietol, žalovanému v 2. rade náhradu trov nepriznal s tým, že o trovách konania voči žalovanému v 1. rade rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.*

Sťažovateľ rozsudok súdu prvého stupňa napadol odvolaním o ktorom odporca rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

Všeobecné súde podľa vykonaného a zisteného skutkového stavu mali preukázané, že v roku 2009 na základe objednávky žalovaného zo dňa 6.5.2009 spoločnosť DUOVERZIO s.r.o. (od 12.7.2012 po zmene obchodného mena DUOLUX s.r.o.) a žalovaný v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. uzavreli ústne kúpnu zmluvu podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, predmetom ktorej boli dodávky stožiarov pre akciu - rekonštrukcia verejného osvetlenia v Žiari nad Hronom. Žalovaný v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. splatnú kúpnu cenu za dodaný tovar v sume 10.000,- € nezaplatil a na základe písomnej dohody z 9.8.2010 vznikol žalovanému v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 10.000,- €, ktorú žalovaný v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. platne a účinne započítal. Postupca DUOVERZIO s.r.o. uplatnenú pohľadávku zmluvou postúpila na postupníka Vipax s.r.o. so sídlom Sliačska 10, 831 02 Bratislava, [REDACTED]. Sťažovateľ je univerzálnym právnym nástupcom postupníka Vipax s.r.o. z dôvodu zlúčenia dvoch spoločností Vipax s.r.o. a VIPAX SK s.r.o. Sťažovateľ univerzálnne právne nástupníctvo

preukázal odporcovi na pojednávaní dňa 31.3.2015, napriek tejto skutočnosti v napadnutom rozsudku odporca stále uvádza ako žalobcu Vipax s.r.o., ktorá spoločnosť už v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku bola vymazaná z obchodného registra.

Súd prvého stupňa na strane 9. svojho rozsudku uvádza, že v prejednávanej spore však súd považoval za preukázané, že žalovaný tento prejav urobil aj výslovne, v konaní presne nezistený deň voči spoločnosti DUOVERZIO s.r.o. (a to najmä z výpovede svedka [REDAKOVANÉ] v aktuálnom čase zamestnanca spoločnosti DUOVERZIO s.r.o.).

Odporca sa neodchýlil od skutkového zistenia súdu prvého stupňa a v napadnutom rozsudku vychádzal z právneho názoru, že je nepochybné, že na právne relevantné započítanie je vyžadovaný prejav, avšak tento prejav nie je zákonom bližšie špecifikovaný. Môže sa teda jednať o rôznu formu prejavu realizovanú rôznymi technickými prostriedkami. Súd pri vyhodnocovaní dôkaznej presvedčivosti musí vychádzať z konkrétneho špecifického prípadu, pričom v danom prípade je viacero okolností, ktoré nasvedčujú tomu, že k jednostrannému započítaniu prejavu zo strany žalovaného v 1. rade došlo. S poukazom aj na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] je možné dospieť k záveru, že k právne relevantnému započítaniu došlo s následkom zániku vzájomných pohľadávok. ...

Z uvedenej svedeckej výpovede vyplýva, že svedok o vzájomnom započítaní nič nevie a existenciu prejavu vôle vzájomného započítania nepotvrdil a preto sú skutkové zistenia oboch všeobecných súdov nesprávne. Poukazujem na to, že všeobecné súdy vo svojich rozsudkoch neuviedli konkrétne odpovede svedka na položené otázky, z ktorých by vyplýval prejav žalovaného v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. smerujúci k vzájomnému započítaniu pohľadávok. V tomto smere sú rozsudky oboch všeobecných súdov nepresvedčivé, nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné pre neuvedenie rozhodujúcich skutočností.

Sťažovateľ zastáva právny názor, že z vykonaného dokazovania - svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ] nevyšlo najavo, že žalovaný v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. urobil prejav smerujúci k vzájomnému započítaniu pohľadávok.

Sťažovateľ v bode 2) svojho odvolania namietal, že skutkové zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní vtedy, ak súd vezme do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú a v konaní ani inak nevyšli najavo, alebo vtedy, ak neprihliadne na rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli preukázané vykonanými dôkazmi alebo vyšli za konania

najavo, alebo vtedy, ak sa v ním vykonanom hodnotení dôkazov alebo poznatkov, ktoré vyšli v konaní najavo, vyskytne logický rozpor. Skutkové zistenie nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní vtedy, ak sa týka takých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci. Z výpovede svedka [REDACTED] nevyplýva, že voči nemu konateľ žalovaného v 1. rade PROGSE HL, s.r.o. [REDACTED] prejavil jednostranne započítať pohľadávku žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty. Svedok [REDACTED] vo svojej výpovedi minimálne trikrát uviedol, že o započítaní nič nevie. Sťažovateľ navrhol, aby odporca ako odvolací súd zopakoval výsluch [REDACTED] a odchytil sa od skutkového zistenia súdu prvého stupňa. Odporca výsluch svedka [REDACTED] nezopakoval a zafažil tým svoje rozhodnutie takou vadou, ktorá mala nesprávne rozhodnutie vo veci.

Skutkové zistenia oboch všeobecných súdov o preukázaní prejavu žalovaného v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. smerujúceho k vzájomnému započítaniu pohľadávok na základe výpovede svedka [REDACTED] nekorešpondujú s tým, čo svedok povedal a z dôvodu absencie skutkových zistení o existencii započítacieho prejavu žalovaného v 1. rade PROGRES - HL s.r.o. sú právne závery všeobecných súdov nesprávne. Všeobecné súdy opreli svoje rozhodnutia o také skutkové zistenia, ktoré svedok nepovedal a boli významné - jediné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci a tým zasiahli do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Protirečivosť vyhodnotenia svedeckej výpovede [REDACTED] dosahuje taký stupeň svojvoľnosti, ktorý má z hľadiska ochrany základného práva na súdnu ochranu už ústavný význam.

Protirečivé a svojvoľné vyhodnotenie výpovede svedka [REDACTED] obomi všeobecnými súdmi viedlo k tomu, že tieto súdy prijali právne závery v rozpore s právnym základom zmluvných vzťahov založených medzi sťažovateľom a žalovaným v 1. rade ohľadom zániku pohľadávky sťažovateľa jednostranným započítaním žalovaného v 1. rade ústne adresovaným svedkovi [REDACTED].»

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo obchodnej spoločnosti VIPAX SK s.r.o. so sídlom Mierová 9, 943 01 Štúrovo, [REDACTED], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 15Cob/119/2014-113 zo dňa 21.4.2015 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 15Cob/119/2014-113 zo dňa 21.4.2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

III.

6. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

7. Podľa princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

8. Na základe sťažnosti, priložených listinných dôkazov k sťažnosti a vlastnej zisťovacej činnosti ústavného súdu je zrejmé, že sťažovateľka namieta arbitrárnosť prijatých záverov (odôvodnenia) krajského súdu v napadnutom rozsudku, avšak ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nepodala cestou okresného súdu proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom by bol povinný a oprávnený rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

9. Na tomto mieste sa žiada konštatovať, že ústavný súd rešpektuje koncepciu opravných prostriedkov, tak ako si ju nastaví najvyšší súd, ak je to v medziach ústavy

(porov. II. ÚS 398/08). Ústavný súd poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že časť senátov najvyššieho súdu akceptuje (silnú) nepreskúmateľnosť napadnutých rozhodnutí pre nedostatok odôvodnenia ako dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (porov. II. ÚS 647/2014, bod 23; porov. Gyarfáš, J. Zakladá nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odňatie možnosti konať pred súdom? Lexforum 27. októbra 2014, dostupné na <http://www.lexforum.sk/512>), avšak iné senáty najvyššieho súdu zastávajú opačný právny názor.

10. Ústavný súd nechce artikulovať sympatie k jednému alebo druhému z právnych názorov senátov najvyššieho súdu, ale v situácii, keď väčšina najvyššieho súdu rozhoduje rozdielne od 17 rokov starého, hoc zjednocujúceho a možno dogmaticky správneho rozhodnutia č. R 111/98, by bolo namieste v záujme právnej istoty účastníkov konaní pred všeobecnými súdmi [v smere jasného zodpovedania otázky možnosti podať z dôvodu namietaného arbitrárneho odôvodnenia dovolanie opierajúce sa o § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku] hľadanie riešenia v pracovniciach najvyššieho súdu, keďže ústavný súd nemôže zjednocovať nekonzistentnú judikatúru najvyššieho súdu.

11. V zmysle už popísaných konklúzií možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky [t. j. s ohľadom na dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s judikatúrou najvyššieho súdu k aplikácii tohto dovolacieho dôvodu] poskytuje sťažovateľke účinný právny prostriedok ochrany jej základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľka mohla vzhľadom na nejednoznačnosť judikatúry najvyššieho súdu k dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s námietkou o arbitrárnom odôvodnení druhostupňového súdneho rozhodnutia (v sťažovateľkinej veci ide o námietku arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu) využiť (t. j. podať dovolanie). Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu sťažovateľkiným základným právam a slobodám.

12. Reflektujúc takto pertraktované závery ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

13. V závere ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53, 54) a podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. napr. odmietnutí dovolania) bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015